

Чат-боти для організації дистанційного навчання

Бровко Ю.В.

*учителька інформатики
Полтавської гімназії №33
Полтавської міської ради
Полтавської області
brovko.yuliya2014@gmail.com*

Пандемія внесла свої корективи в наше життя, вчителі навчилися проводити уроки віддалено, не маючи змоги пояснювати дітям новий матеріал та допомагати в момент виникнення труднощів. Це стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: вчителі намагаються організувати якісне дистанційне навчання, опановувати нові інформаційні технології, надихати і мотивувати учнів. Саме мотивація учнів складає левову частку успіхів навчальних досягнень, тому освітяни мають не лише пропонувати учням оволодівати новими сервісами навчання, а й зважувати на те щоб той чи інший сервіс був популярним серед учнів щоб вчитель за його допомогою зміг реалізувати всі поставлені перед ним освітні цілі.

Дистанційна форма навчання передбачає доступ до Internet, технічне забезпечення (комп'ютер, планшет, смартфон тощо) в усіх учасників освітнього процесу, а також те, що вчителі володіють технологіями дистанційного навчання, тому виникають нові причини що вчителі мають постійно навчатися чомусь новому, інколи в самих учнів. Сучасні підлітки не уявляють свого життя без месенджерів, в яких вони спілкуються з однолітками, надсилають один одному медіафайли, обговорюють різні події та вирішують важливі для них питання. Завдяки цьому використання діалогового формату подання навчальних матеріалів виходить сьогодні чи не на перший план, чому сприяє також швидкість передачі подібної інформації, миттєвий зворотній зв'язок та цілодобова підтримка. Останнім часом активно набирають популярність Telegram-боти для підготовки до ЗНО або для опанування окремих предметів, чи поглибленого вивчення деяких тем. «Боти» (англ. bot, скор. від англ. robot) – це спеціальні акаунти в Telegram, керовані програмами. Типові боти відповідають на спеціальні команди в персональних і групових чатах, також вони можуть здійснювати пошук в Internet або виконувати інші завдання, застосовуються задля розваг або в навчанні, бізнесі.

Це програма, яка була розроблена на основі технологій машинного навчання та нейромереж. Вона створюється людиною для людей та навчається під певне коло цілей. Чат-бот імітує розмову з людиною в Internet, саме тому даний сервіс найкраще зарекомендував себе саме в месенджерах (Facebook Messenger, Telegram тощо). Перший чат-бот був створений у 1966 році. Саме тоді професор Джозеф Вейценбаум написав

унікальну програму, яку назвав «Еліза». Цей чат-бот і був першим у світі віртуальним співрозмовником. Проект був настільки успішним, що після цього з'явилися нові аналоги «Елізи». Кожен із них був кращим за попередній. Отож на сьогоднішній день ми маємо практично досконалі чат-боти, які здатні підтримати будь-яку розмову на задану тематику [3]

Telegram – одна з перших систем, яка відкрила свій API для створення ботів. Користувачеві Telegram зрозуміло, коли спілкування буде вести бот, тому що є вимога системи – ім'я бота, має закінчуватися словом «bot». Управляти ботами в Telegram можна через спеціальний бот, батька всіх ботів-BotFather – асистент, який служить для створення ботів, управління ними, і їх описом. Основні функції бота: відповіді на питання, переклад, коментування, пошук інформації, відтворювати відео і аудіо, вбудовування в бота ігор, та багато іншого. Боти в Telegram можна «Додати в групу» (Add To Group), або ними «Поділитися» (Share), налаштувати зворотній зв'язок з користувачами у формі емодзі, кнопочок, лайків, ще один із способів спілкування – текст, рідше голосові команди.

Першим кроком є створення бота в Telegram. Щоб це зробити, необхідно взаємодіяти з BotFather, використовуючи команду /start і команду /newbot, повідомляючи боту, що ми хочемо створити нового бота. Необхідно надати таку інформацію:

- ім'я бота;
- ім'я користувача бота (воно повинно закінчитися Bot).

Telegram спочатку присилає t.me/ім'я_бота і HTTP-API токен — це спеціальний ключ від бота, за допомогою якого його можна підключити до зовнішніх сервісів, та налаштувати готовність до отримання команд. Наступним кроком буде його налаштування і підключення до будь-якого сервісу по створенню ботів. На цьому етапі важливо зрозуміти, які задачі має вирішувати бот і обрати сервіс з відповідним функціоналом. Популярні платформи для створення чат-ботів: ManyChat, Chatfuel, ChattyPeople, FlowXO, Botsify, SiteHeart.

Так, в цьому році за тему наукової роботи ми з учнем обрали саме процес створення ботів, в ході дослідження були написані боти різними мовами програмування та виконане порівняння їх за різними характеристиками. Бот по імені @konsatantobot має ряд функціональних задач по організації та супроводженню дистанційного навчання з інформатики, на даний момент він ще в розробці і надалі його функціонал буде розширюватися.

Використання чат ботів в освітньому процесі забезпечує рівний доступ учнів, які мають мобільний пристрій та доступ до Wi-fi до освітніх послуг, враховуючи індивідуальні особливості рівня та темпу засвоєння програмового матеріалу. А ще використання чат-ботів може допомогти вчителю здійснювати формувальне оцінювання, оскільки передбачає індивідуальний підхід до кожного учня, швидке отримання зворотного

зв'язку та побудову індивідуальної траєкторії навчання дитини. Зазвичай у таких системах учні мають можливість виконати завдання, перевірити правильність, повернутись до опрацювання матеріалу і знову спробувати виконати завдання, вони допомагають з'ясувати власні прогалини та зосередитись на корекції. Виділимо окремі види існуючих чат-ботів для вивчення математики (https://tlgg.ru/sonya_math, https://t.me/HNEU_ZNO_math_bot, https://t.me/ZNO_Math_bot), української мови (<https://t.me/KatryaBot>, <https://t.me/tvoyamova>), англійської мови (<https://app.mondly.com/>, <https://t.me/lingvaskills>), та Telegram-канали з чат-ботами для підготовки до ЗНО від ZNOcloud.

Розвиток інформаційних технологій і штучного інтелекту надає можливості сучасній освіті до розробки нових технологій і програм, які варто застосувати у навчальному процесі. Такий підхід є одним з найбільш перспективних нововведень в освіті, який не тільки урізноманітнює навчальний процес, а й значно підвищує його ефективність та рівень мотивації учнів. У багатьох сферах вже використовують таку технологію, проте в освіті це новітня розробка, яка передбачає виведення навчального процесу на новий рівень. При розробці ботів доцільно використовувати перевірені методи проєктування, уважно вивчати рекомендації месенджерів і проводити тестування на невеликій аудиторії

Список використаних джерел

1. Дистанційне навчання. Поняття дистанційного навчання [Електронний ресурс]. URL: <http://ukped.com/skarbnichka/665-.html>
2. Телеграм. [Електронний ресурс]. URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Telegram>
3. Що таке боти. [Електронний ресурс]. URL: <https://techtoday.in.ua/news/shho-take-boti-v-servisi-telegram-tayak-nimi-koristuvatisya-64222.html>
4. Чат-боти для навчання: огляд найпопулярніших та особливості використання. [Електронний ресурс]. URL: <https://teach-hub.com/chat-boty-dlia-navchannia-ohliad-nauropuliarnishykh-ta-osoblyvosti-vykorystannia/>
5. Розробка чат-бота для онлайн школи, навчання. [Електронний ресурс]. URL: <https://gerabot.com/training/>.